

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2026/234
KARAR NO : 2026/256
KARAR TR : 04/05/2026

ÖZET: Davacının satın aldığı araca, asi numarası de i tirilmi araç (change) olması nedeniyle el konulmasında, trafik tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu oldu u ileri sürülerek, u ranılan maddi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gözetilerek ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : G. G. Ü.
Vekili : Av. A. B.
Davalı : ç i leri Bakanlı ı
Vekili : Av. C. A. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Sivas ilinde görev yaparken bir ilan sitesi üzerinden ileti ime geçti i satıcının aracın ekspertiz raporu bulundu una ve ev almak için sattı na yönelik güven verici beyanları üzerine i lemleri babası aracılı ıyla yürüterek, plakalı, 2006 model Peugeot marka aracı Çar amba 1. Noterli inin 26/10/2020 tarihli ve 19807 yevmiye numaralı i lemi ile 60.000 TL bedelle satın aldı nı; müvekkilinin aracı yakla ık 5-5,5 ay kullandıktan sonra Ankara Emniyet Müdürlü ünce aracın asesinin orijinal olmadığı üphesiyle ça rıldı nı, Ankara 1. Sulh Ceza Hakimli inin D. No:2021/42800 sayılı dosyası kapsamında 06/04/2021 tarihinde Sivas Emniyet Müdürlü ünde mü teki sıfatıyla ifadesi alınırken satıcının aracı aldıktan sadece 10 gün sonra kendisine sattı nı ö rendi ini, aynı gün düzenlenen tutanakla Ankara Kriminal Polis Laboratuvarında incelenmek üzere araca el konuldu unu, aracın asi ve motor numaralarındaki "change" i lemini çıplak gözle tespit etme imkânı bulunmadı ndan müvekkilinin kusursuz oldu unu, motorlu araçların tesciline ili kin denetimleri yapma ve kayıtların do rulu unu sa lama yükümlülü ünün ç i leri Bakanlı na ait oldu unu ve bu denetimlerin eksikli i nedeniyle idarenin kusurlu oldu unu, müvekkilinin u radı ı zararın giderilmesi için idareye 20/04/2021 tarihinde gönderilen ve 22/04/2021 tarihinde tebli edilen ihtarnamenin cevapsız kaldı nı ileri sürerek, davalı idarenin hizmet kusuru nedeniyle fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla imdiklik 100 TL maddi zararın dava tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tr.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Çar amba 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 29/09/2022 tarih ve E.2021/188, K.2022/375 sayılı kararı ile, davalıya kusur atfedilemeyece inden davanın reddine karar verdi , bu kararın istinaf edilmesi üzerine Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesi 26/09/2023 tarih ve E.2023/509, K.2023/1266 sayılı kararı ile istinaf ba vurusunun kabulüne ve ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verdi tir.

3. Çar amba 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 07/12/2023 tarih ve E.2023/578, K.2023/606 sayılı kararı ile, davada idarenin bir hizmet kusuru ya da ba ka bir hukuki

sorumlulu unun bulunup bulunmadı ının yargısal denetiminin idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle, davanın yargı yolu bakımından reddine karar vermi , bu karar istinaf edilmeksizin kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

“...Dava konusu aracın devri yapılırken Trafik Tescil Denetleme Amirli ince tescil kaydında sakınca bulunmadı ı bu nedenle adına tescil i lemi yapan davacının, aracın motor ve asi numaralı de i tirilmi araç oldu u sonradan anla ılması ve araç üzerine i lenmesi, aracı satın alındı ı sırada ve öncesinde davalı idarenin üzerine dü en dikkat ve özeni göstermemesi nedeniyle yükümlü oldu u hizmeti kusurlu ekilde ifa etti i iddiasına dayalı olarak tazminat talebinde bulunuldu u, 2577 sayılı Kanununun 2/1-b maddesi uyarınca, idarenin hizmet kusuru ya da ba ka bir nedenle idarenin hukuki sorumlulu u bulunup bulunmadı ının yargısal denetiminin idari yargı yerlerine ait oldu undan, davanın dari Yargı yerinde görülmesi gerekti i sonucuna varılmı tır. Görev sorunu, açıkça veya hiç ileri sürülme de kendili inden dikkate alınır. Açıklanan nedenlerle yargı yolu açısından mahkememiz görevsiz olmasından dolayı davanın usulden reddi...”

4. Davacı vekili, bunun üzerine aynı maddi ve hukuki sebebe dayanmak suretiyle idarenin kusurlu trafik tescil ve kayıt hizmeti nedeniyle müvekkilinin maddi zarara u radı ını, bu zararının tazmini için Çar amba 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan davada, Mahkemenin görevsizlik kararı verdi ini belirterek, fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla imdilik 100 TL maddi zararın dava tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

5. Davalı vekili süresinde sundu u cevap dilekçesi ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu unu ileri sürerek, yargı yolu itirazında bulunmu tur.

B. dari Yargıda

6. Ankara 14. dare Mahkemesi 12/03/2024 tarih ve E.2024/426, K.2024/524 sayılı kararı ile, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine ve dava dosyasının Samsun dare Mahkemesine gönderilmesine karar vermi tir.

7. Samsun 3. dare Mahkemesi 02/01/2025 tarih ve E.2024/349 sayılı kararı ile, uyu mazlı ın görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdi i gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

“...Olayda, davacının satın aldı ı hususi aracın sahte trafik kayıtları olu turularak kendisine satı ının yapıldı ı, söz konusu aracı kanunlara uygun olarak, idare tarafından tutulan trafik tescil kayıtlarına güvenerek satın aldı ı, tüm bu nedenlerle zarara u radı ı ve zararının meydana gelmesinde davalı idarenin de kusurlu oldu u ileri sürülerek, tazminat istemiyle açılan davada; kamu hizmetini yürütmekle yükümlü kılınan davalı idarenin, kamu hizmetini yöntemine ve hukuk kurallarına uygun olarak yürütüp yürütmedi inin, dolayısıyla hukuki sorumlulu unun bulunup bulunmadı ının belirlenmesi gerekmektedir.

Davalı idare, kamu tüzel ki ili i olup; kural olarak, i lem ve eylemleri idari nitelik ta ır. Somut olayda, davalı idarenin mevzuatla kendisine verilmi bulunan görevleri gere i gibi yerine getirmede i ileri sürülmü tür. Trafik tescil ve büro amirli i tarafından araç tesciline ili kin olarak yapılan i lemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gere i gibi yapıp yapılmadı ı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre, görevin hiç veya gere i gibi yerine getirilmemesi de hizmet kusuru niteliindedir. darenin hizmet kusurundan do an zararlardan dolayı, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesi gere ince idareye kar ı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.

Bu durumda, davalı idarenin hizmet kusuru ya da ba ka bir nedenle hukuki sorumlulu u bulunup bulunmadı ının yargısal denetiminin 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca idari

yargı yerinde görülmesi gerektiği i sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyu mazlık Mahkemesi'nin 04/03/2024 tarihli ve E:2024/65, K:2024/88 sayılı kararı da bu yöndedir..."

8. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı 1 çıkarılması talebiyle başvurması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılığı na gönderilmiş , Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, davaya konu zarardan doğan sorumluluğunun 2918 sayılı Kanun'da düzenlenen araçların tesciline ve muayenesine ilişkin hükümlere aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı , 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın bu Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı 1 çıkarılmasına karar vererek, dosyayı Uyu mazlık Mahkemesine göndermiş ; Uyu mazlık Mahkemesi, 05/05/2025 tarih ve E.2025/171, K.2025/311 sayılı ile "Dosyanın incelenmesinden; uyu mazlı a konu edilen Samsun 3. dare Mahkemesinin, 02/01/2025 tarih ve E.2024/349 sayılı görevlilik kararından önce, Çaramba 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde tarafları, konusu ve sebebi aynı olan dava yönünden, Mahkemenin 07/12/2023 tarih ve E.2023/578, K.2023/606 sayılı kararı ile, davada idari yargının görevli olduğu u gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararının bulunması karışında, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında idari yargı yerince adli yargının görev alanına müdahalede bulunulduğundan söz etmek olanaksızdır." gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılığının başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddine karar vermiştir.

9. **Samsun 3. dare Mahkemesi 13/02/2026 tarih ve E.2024/349 sayılı kararı** ile, uyu mazlı 1'nin çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu u gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin iaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışmaları usullerini kapsadığı , dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu u; bu kapsamda davacının satın aldığı aracın change (motor asi numarası değiştirilmiş) çıkması nedeniyle el konulması olayında idarenin sorumluluğu u bulunduğundan bahisle u ranıldığı u ileri sürülen zararlara karşılık 100,00 TL maddi tazminatın dava tarihinden itibaren itibaren letilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği i sonucuna varılmıştır.

Her ne kadar, davacı tarafından, davalı idarenin, tasarruf güvenliğini sağlamak üzere lama yükümlülüğünün bulunduğuna, tescili istenen araçla ilgili olarak idarenin gerekli kayıtları yapması ve belgelerin doğruluğunu teyit etme sorumluluğunun bulunduğuna, idarenin bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi sebebiyle maddi ve manevi zararının oluştuğuna ileri sürülmekte ise de, davaya konu zarardan doğan sorumluluğunun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliğinin araçların tesciline ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı , 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği ; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu u ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyu mazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Nitekim Uyu mazlık Mahkemesinin 08/04/2025 tarih ve E:2025/118, K:2025/287 sayılı kararı ile Ankara Bölge dare Mahkemesi 10. dari Dava Dairesinin 25/04/2025 tarih ve E:2025/4857, K:2025/4758 sayılı kararı da bu yöndedir.

Di er yandan, i bu dava dosyası görülürken savunma dilekçesindeki görevsizlik itirazı üzerine Mahkememizin 2.1.2025 tarihli ara kararı ile görevlilik kararının verildi i, bu karar üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı inca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i, Uyu mazlık Mahkemesince 5.5.2025 tarih ve E:2025/171, K:2025/311 sayılı kararı ile adli yargı mercilerinde verilmi ve kesinle mi bir görevsizlik kararının bulunması nedeniyle idari yargı yerince adli yargının görev alanına müdahalede bulunulmadı ı, ayrıca idare mahkemesince görevsizlik kararı da verilmedi inden olumsuz görev uyu mazlı ının bulunmadı ı gerekçesiyle ba vurunun 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesinde öngörülen ko ulları ta imadı ı gerekçesiyle aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddedildi i, Kanun'un 29. maddesinde Uyu mazlık Mahkemesinin kararlarının kesin oldu u, 12. maddesinde de bir davada uyu mazlık çıkarılması için yalnız bir kez ba vurulabilece inin kurala ba landı ı görülmü ise de; görev hususunun kamu düzeninden oldu u ve görevsizlik kararının her zaman verilebilece i, bu nedenle önceden verilen görevsizlik kararının Mahkemeyi ba lamayaca ı, ayrıca i bu dava konusu için Uyu mazlık Mahkemesine yapılan ba vurunun ekil yönünden incelendi i, anılan dönemde ortada bir olumsuz görev uyu mazlı ı bulunmadı ı ndan ret kararının verildi i ve uyu mazlı ın esasına girilmedi i, bu nedenle olumsuz görü uyu mazlı ı nedeniyle dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine engel bulunmadı ı sonucuna varılmı tır.

Bu durumda; dava konusu uyu mazlı ın görüm ve çözümünde, yukarıda yer verilen yasa hükümleri gere ince adli yargı mercilerinin görevli oldu u ve Mahkememizce i bu davanın esasının görülemeyece i kanaatine varıldı ı ndan, olumsuz görev uyu mazlı ının çözümü için yukarıda anılan amir hüküm uyarınca dosyaların Uyu mazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerekti i sonucuna ula ılmı tır..."

10. Samsun 3. dare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dosyası, ekinde adli yargı dava dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tır.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

11. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" ba lıklı 1. maddesi öyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa lamak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

12. 2918 sayılı Kanun'un "Kapsam" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dı ndaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve e ya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu ta it trafi i için faydalanılan yerler ile,

b) Eri me kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun ba lantısını sa layan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır."

13. 2918 sayılı Kanun'un " *ç i leri Bakanlı unın görev ve yetkileri*" ba lıklı 5. maddesi öyledir:

"(Ba lı ı ile Birlikte De i ik: 6/12/2019-7196/39 md.)

a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücülerini ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan di er ki ilerinin kurallara uyup uymadı nı, trafik düzenlemelerinin ve çe itli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek.

b) Duran ve akan trafi i düzenlemek ve yönetmek.

c) El koydu u trafik kazalarında trafik kaza tespit tutana ı düzenlemek.

d) Trafik suçu i leyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli i lemleri yapmak ve takip etmek.

e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sa layacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.

f) Araçların tescil i lemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.

g) Sürücülerin belgelerini vermek.

h) Ülke çapında ta tların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ili kin teknik ve hukuki de i iklikleri i lemek, i lettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve de erlendirmek.

i) Trafik kazalarının olu nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, de erlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sa lamak ve ilgili kurulu lara teklifte bulunmak.

j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta irketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmak.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek de i iklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki de i iklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı erhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine i lenmesi ve kaldırılması i lemleri, bu de i iklik veya erhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kurulu ları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil i lemlerine esas te kil edecek bilgiler, ç i leri Bakanlı ı tarafından ilgili kamu kurum veya kurulu larından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak payla ılabilir. Bu fıkra ya ili kin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait di er esaslar ile trafik kurulu larının, çalı ma ekil ve artları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalı ma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar ç i leri Bakanlı unca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir."

14. 2918 sayılı Kanun'un "Tescil belgesi alma zorunlulu u" ba lıklı 19. maddesinin 1. fıkrası öyledir:

"Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili kurulu a tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadırlar. ..."

15. 2918 sayılı Kanun'un "Araçların satı , devir ve tescili ile bu i lemlerle ilgili yetki ve sorumluluk" ba lıklı 20. maddesinin ilgili kısımları öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985 - KHK 245/7 md.; De i tirilerek kabul: 28/3/1985-3176/7 md.)

Tescil süreleri, satı ve devirler, noterlerin sorumlulu u ile ilgili esaslar unlardır:

a) Araç sahipleri,

1. (De i ik: 13/2/2011-6111/55 md.) Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kurulu una veya Emniyet Genel Müdürlü ünün belirleyece i kamu kurum veya kurulu ları ile gerçek veya

özel hukuk tüzel ki ilerine ba vurmak,

2. (De i ik: 2/4/1998 - 4358/3 md.) Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sa lamak,
Zorundadırlar.

b) Araçların giri i lemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kurulu una bildirmekle yükümlüdürler.

c) Tescil belgesi, aracın ba kasına satı veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin de i mesine kadar geçerli sayılır.

d) (De i ik: 24/12/2009-5942/1 md.) Tescil edilmi araçların her çe it satı ve devirleri, satı ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu ta ıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadı ının tespit edilmesi ve ta ıt üzerinde satı ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmi tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çe it satı ve devirler geçersizdir.

Satı ve devir i lemi, siciline i lenmek üzere üç i günü içerisinde ilgili trafik tescil kurulu u ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil i lemi gerçekleştirilmi sayılır. Satı ve devir tarihi itibariyle, 197 sayılı Motorlu Ta ıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti ba lar.

Yapılan satı ve devir i lemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ili kin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ili kin usul ve esasları belirlemeye Gelir daresi Ba kanlı ı ve Emniyet Genel Müdürlü ü yetkili olup, bu kurumlar satı , devir ve tescile ili kin i lemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akı nı sa larlar. Satı ve devir i lemlerini yapanlar, bu i lemler sırasında edindikleri bilgileri if a ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.

Satı ve devir i lemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kurulu u veya Emniyet Genel Müdürlü ünün uygun gördü ü kamu kurum veya kurulu ları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılı ıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.

(...)

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile di er yetkili kamu kurum ve kurulu ları tarafından satı ı yapılan araçların satı tutana ının bir örne i aracın kayıtlı oldu u trafik tescil kurulu larına üç i günü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sa layarak ilgili trafik tescil kurulu undan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde ba vurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlü ü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ili kin usul ve esasları belirlemeye ç i leri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir.

..."

16. 2918 sayılı Kanun'un "Belge ve plaka vermeye yetkili kurulu lar" ba lıklı 22. maddesinin ilgili kısımları öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985-KHK 245/8 md.; Aynen kabul: 28/3/1985-3176/8 md.)

Yönetmelikte gösterilen esaslara göre:

a) Askeri maksatlarla kullanılan Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bütün araçlar ile çe itli anla malara göre askeri amaçla yurdumuzda bulunan kurulu lara ait araçların tescilleri Türk Silahlı Kuvvetlerince,

b) Raylı sistemle çalı an araçların tescilleri, kullanıldı ı yerlere göre ait oldu u kurulu larca,

c) makinesi türünden araçların tescilleri;

1. Kamu kurulu larına ait olanlar ilgili kurulu larınca,
2. (De i ik: 17/10/1996-4199/10 md.) Özel veya tüzelki ilere ait olanlardan; tarım kesiminde kullanılanlar ziraat odalarınca, tarım kesiminde kullanılanların dı nda kalan ve sanayi, bayındırlık ve di er kesimlerde kullanılanların tescilleri, üyesi oldukları ticaret, sanayi veya ticaret ve sanayi odalarınca,
- d) Tarım kesiminde kullanılanlar hariç, l Trafik Komisyonlarından karar alınmak artı ile motorsuz ta tlardan gerekli görülenlerin tescilleri belediyelerce,
- e) (Mülga: 13/2/2011-6111/57 md.; Yeniden düzenleme: 2/1/2017-KHK-680/52 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/51 md.) Jandarma Genel Komutanlı ı ile Sahil Güvenlik Komutanlı na ait bütün araçların tescilleri Emniyet Genel Müdürlü ünçe, Yapılır, belge ve plakaları verilir.
- (Ek fıkra: 13/2/2011-6111/57 md.) Birinci fıkrada sayılanlar dı nda kalan bütün araçların tescilleri, araca ait belgelerin düzenlenmesi, ki iselle tirilmesi, ki iselle tirilen belgelerin basımı ve ilgililerine elden veya posta aracılı ı ile teslimi i lemleri Emniyet Genel Müdürlü ü veya ba lı trafik tescil kurulu larınca yapılır. Emniyet Genel Müdürlü ü; ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas te kil edecek i lemleri elektronik ortamda bilgi payla ımı yoluyla yapmak üzere, elektronik ortamda olu turdu u bir ay süre ile geçerli tescile ili kin geçici belgeyi basmak ve araç sahibine vermek üzere kamu kurum veya kurulu ları ile gerçek veya özel hukuk tüzel ki ilerini yetkilendirebilir. Yetkilendirilen bu gerçek veya özel hukuk tüzel ki ileri, yapacakları i lemleri aralarında düzenleyecekleri protokol çerçevesinde ba ka gerçek veya özel hukuk tüzel ki ilerine de yaptırabilirler. Araca ait ki iselle tirilen belgelerin basımı ve ilgililerine elden veya posta yoluyla teslimi, Emniyet Genel Müdürlü ü tarafından belirlenen kamu kurum veya kurulu ları ile özel hukuk tüzel ki ilerine de yaptırılabilir. Bu i lemlerin yapılmasına dair usûl ve esaslar yönetmelikte belirlenir.
- ..."

17. 2918 sayılı Kanun'un "Görevli ve Yetkili Mahkeme" ba lıklı 110. maddesinin 1. fıkrası öyledir:

“(De i ik: 11/1/2011-6099/14 md.)

leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.”

18. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılmı olan Karayolları Trafik Yönetmeli i'nin 28. maddesinde “Araçların Tescil Mecburiyeti”; 29. maddesinde “Tescile Yetkili Kurulu lar, Tescil için Müracaat Etme ve Bildirme Mecburiyeti ile Süreleri”; 30. maddesinde “Tescil lemleri Mü terek Hükümleri”; 31. maddesinde “Yeni Kayıt”; 32. maddesinde “Tescil Belgesi ve Geçerlili i”; 33. maddesinde “Motorlu araç trafik belgesi ve geçerlili i”; “Tescile Dair Di er lemler” üst ba lı ı altındaki 36. maddesinde “Satı ve Devirler”; 37. maddesinde “Satı veya devir i lemi yapılan araçların tescil i lemleri”; 43. maddesinde “Çalınan araçlar hakkında yapılacak i lemler”; 44. maddesinde “Çalınan, kaybedilen, kullanılamaz hale gelen, bilgileri de i en belge ve plakalar” ile ilgili hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmi tir.

19. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun “ dari Dava Türleri ve dari Yargı Yetkisinin Sınırı” ba lıklı 2. maddesinin 1. fıkrası öyledir:

“1. (De i ik: 10/6/1994-4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

a) (ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) dari i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından

açılan tam yargı davaları,

c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar."

B. Yargı Kararı

20. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı in çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı in çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..." (26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

21. Uyu mazlık Mahkemesinin Kenan YA AR'ın Ba kanlı nda, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram EN, Döndü Deniz B L R, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALI KAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/05/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

22. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gere i görü ülüp dü ünüldü:

23. Dava, davacının noter satı ı ve trafik tescil kayıtlarına güvenerek satın aldı ı aracın motor ve asi numaralarının de i tirilmi “change” araç oldu unun sonradan tespit edilerek el konulmasında, tescil ve denetim hizmetlerini gere i gibi yerine getirmeyen davalı idarenin kusurlu oldu u ileri sürülerek, u ranılan maddi zararın tazmini istemiyle açılmış tır.

24. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, Kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

25. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından do an sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmış tır.

26. Her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren eylemler, dava dı ı ki ilerinin hileli i lemleri ile idare yanıltılarak trafi e tescilleri için gerekli i lemlerin hukuka aykırı ekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalı anlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü i lemesi kapsamında de erlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan do an sorumlulu un 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeli i'nin araçların tesciline ili kin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandı ı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayırımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümlenece inin açıkça belirtildi i; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ili kin sorumluluk hükümlerini düzenleyen di er kanunlara nazaran özel nitelikte oldu u ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyu mazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerekti i kanaatine ula ılmış tır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Samsun 3. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile, Çar amba 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 07/12/2023 tarih ve E.2023/578, K.2023/606 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞU NA,

B. Samsun 3. d. d. Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile, Çar amba 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 07/12/2023 tarih ve E.2023/578, K.2023/606 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

04/05/2026 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALI KAN'ın KARAR OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Ba kan Vekili
Kenan
YARAR

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
EN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALI KAN

KAR I OY

Uyu mazlık Mahkemesinin 15/02/2016 tarihli, E.2015/926, K.2016/50 sayılı kararındaki kar ı oy gerekçesinde belirtildi i gibi; "Uyu mazlık, davacıya ait araca, emniyet yetkililerince el konulması üzerine u ranıldı ı ileri sürülen maddi ve manevi zararın yasal faizi ile birlikte tazmini isteminden do mu tur.

Adli ve dari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle olu an olumsuz görev uyu mazlı ı üzerine sayın ço unluk görü ü do rultusunda "Uyu mazlı ın çözümünün 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gere ince adli yargının görev alanında bulundu u" gerekçesiyle adli yargının görevli oldu una karar verilmi tir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesine 6099 sayılı Kanun'la eklenen 1. fıkra ile " leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanun'dan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmü getirilmi tir.

Eldeki uyu mazlık ise anılan Kanun hükmü kapsamında kalmamaktadır. Zira, 2918 sayılı Kanun'un 85. maddesinde açıkça belirtildi i üzere Kanun motorlu araçların i letilmesinden do an zararlar nedeniyle araç i letenin hukuki sorumlulu unu düzenlemektedir. Oysa ki somut uyu mazlıkta davacı, resmi senetle satın aldı ı araca emniyet yetkililerince el konulması sebebiyle u radı ı zararda davalı idarenin hizmet kusuru bulundu unu ileri sürmektedir.

Anayasa'nın 125. maddesinde; idarenin her türlü eylem ve i lemlerine kar ı yargı yolunun açık oldu u belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlü oldu u kurala ba lanmı tır.

dare kural olarak yürüttü ü kamu hizmetiyle nedensellik ba ı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya i lemlerden do an zararlar dare Hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gere i tazmin edilmektedir.

darenin yürütmekle görevli oldu u bir hizmetin kurulu unda, düzenleni inde veya i leyi indeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya bo luk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü i lemesi, geç i lemesi veya hiç i lememesi hallerinde gerçekte ve idarenin tazmin yükümlülü ünün do masına yol açmaktadır.

Davalı kamu tüzel ki ili i olup; kural olarak, i lem ve eylemleri idari nitelik ta ır. Somut olayda, bu davalının kanun ile kendilerine verilmi bulunan görevleri gere i gibi yerine getirmedikleri ileri sürülmü tür. Görevin hiç veya gere i gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteli inde dir. dare'nin hizmet kusurundan do an zararlardan dolayı, dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gere ince dare'ye kar ı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.

Trafik tescil ve büro amirli i tarafından araç tesciline ili kin olarak yapılan i lemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gere i gibi yapılıp yapılmadı ı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre 2577 sayılı .Y.U.K 2/1-b maddesinde sayılan dava çe itlerinden olan eldeki tam yargı davasında uyu mazlı ın çözümünde idari yargı görevlidir.

Bu gerekçelerle uyu mazlıkta Adli Yargıyı görevli kabul eden sayın ço unlu un görü üne katılmıyoruz.

Üye
Ahmet ARSLAN

Üye
Bilal ÇALI KAN

